

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

ВИХОДИТЬ ТРИЧІ В ТИЖДЕНЬ

Рік I.

Станиславів, вівторок 2 грудня 1941.

Ч. 29.

НЕЗЛАМНО ВПЕРЕД! ВСЕ БЛИЖЧЕ МОСКВИ!

Найбільші поразенці

Англійці втратили 15 літаків — Запеклі наступи большевиків коло Ростова — На півночі розбито 30 танків і потоплено 2 кораблі

З головної Квартири Фірера, 30 листопада 1941.

Верховна Команда Збройних Сил подає до відома:

Коло Ростова і в Донецькому басейні німецькі відділи при співучасті летунства, обороняючись від масових наступів, що повторились і вчора, нанесли ворогові знову дуже тяжкі страти. Літаки запалили в східній частині таганровського залізничного складу паливних матеріалів.

В околиці Москви піхота й панцерні відділи здобули в наступі дальші терени.

Перед Ленінградом відбито спільну піддержку танками, сиробу ворога пробит. ся з оточення.

На далекій півночі відділи бойової авіації продовжували бомбардування важливих об'єктів Мурманської залізниці.

Дальші успішні налети були спрямовані проти летовищ та залізничних споруд на південному і середньому відтинку фронту.

З головної Квартири Фірера, 1 грудня.

Верховне Командування Збройних Сил повідомляє:

В околиці Ростова також вчора продовжував ворог протинаступ, числячись з людьми та кількістю матеріалу. Він потерпів при тому знову тяжкі криваві втрати. В околиці Москви піхота і панцерні відділи в наступі просуваються далі вперед до советської столиці.

Перед Ленінградом продовжував ворог і вчора свої даремні зусилля проломатись з оточення. При відбиванні одного наступу, спрямованого через замерзлу Неву, утратив ворог при великих кривавих втратах, велике число полонених та 30 танків, в чому б найгяжчих.

Летунство успішно нищило на середньому і північному відтинку фронту советські дороги постачання. На схід від Волхова бомбардувано військові приміщення та сховища еривалів. На водах біля Кронштадта бойові літаки затопили один

Вдень бомбардовано Москву і Ленінград.

Біля британського побережжя вдарили швидкі судна вночі на 29 листопада на сильно бережений ворожий конвой та затопили один танкер на 7.000 брт. Один дальший великий корабель сторпедовано і правдоподібно затоплено.

В північній Африці німецько-італійські частини продовжували свій протинаступ. При цьому знищено знову ворожі танки. Німецькі стрілецькі літаки, як теж мисливі літаки та бомбовики, порозбивали ворожі колони та становища танків. Ворожі дороги постачання коло Марса-Матрух бомбардовано успішно. В повітряних боях німецькі мисливі літаки збили 5 британських літаків без ніяких страт для себе.

В часі від 22—28 листопада ц. р. втратило советське летунство 207 літаків. Із цього знищено 79 у повітряних боях і 53 протилетунською обороною, решту на землі.

Один більший вантажний корабель сильно ушкоджено бомбами.

На східньому шотландському побережжі летунство заатакувало вдень бомбами і покладовою зброєю одно летовище. В галі і забудовані літаки, в дставлених на землі, ушкоджено. Вночі бойові літаки затакували портові споруди в південно-західній Англії.

В північній Африці бої на південній схід від Тобрука тривають ще далше. Британські протинаступи, введені з півдня, успішно відперто. Німецькі і італійські бомбовики і мисливі літаки піддержували операції.

Британські бомбовики заатакували в останньої ночі північно-німецькі надбережні області. В Гамбургу і Емдені цивільне населення ма о втрати в убитих і ранених. Британська авіація потерпіла при цих налетах знову тяжкі втрати. Вона стратила 15 літаків, з яких 10 збили одиниці воєнної флотії.

Коли за татарської навали в XIII ст. з'явилися люди пограниччя, які наводили наїздників на власні землі, для їх іще більшого знищення, то ці так звані „татарські люди“ були типовими представниками поразенства в українському середньовіччі. Це був той суспільний примітив, який завжди з'являється при складнішій політичній ситуації, де найдегішою річчю є втекти до власного „я“, на те, щоб його рятувати, навіть хоча б коштом традиції, культури, навіть звичаїв, і всього предківського балясту, який стає для них більш тяжкий, як дорогий.

Коли в XVI та XVII ст. почалась масова втеча української магнатерії у ворожий табір, то це було теж поразенство, але вже не тільки в бік власного „я“, це було відступництво в бік чужої та ворожої, а незвичайно агресивної ідеї, в бік польського католицтва. Таке відступництво було тим ганебнішим, що воно було поразенством інтелектуалів, свідомих своєї провідної ролі, а тим самим історичної відповідальності. Пригадли державницькі традиції у XIX ст., що їх трубою архаїчного мусів будила Шевченко, поступались подекуди перед хуторянством, отою типовою втечею в замкнуте кільце власного кола.

Це хуторянство з долини знаходить свій відповідник угорі в особах представників тодішньої літературно-культурної еліти типу Куліша, Метлинського, Гребінки, Костомарова, таких типових представників інтелігенції половини XIX ст., про яких писав Грушевський, що вони відчужилися від традицій княжої доби. Костомарів, наприклад, був переконаний про неадекватність українців творити державу, Куліш вирішив власної держави на користь москалів, резервуючи для українців створення царства „невяучої краси“ (якась літературна автономія). Метлинський хоче справити похорон уже навіть ишій мови, а Драгоманів відчуває фатальну konieczність творити якусь збіркову „соціальної справедливості“ в рамках тодішньої російської держави. Фатальною називаво концепцію Драгоманова тому, що він закріпив та далше розвинув інтелектуальний і політичний рух поразенців найгіршого типу, бо переповнених ідеями чужих номадських (читай: російських) підлож (За Липою „Призначення України“). Драгоманівщина, яка ввесь зір відвернула від традицій Києва та Великого Лугу, в яких не було місця для чужих доктрин, а спрямувала на чужі, далекі й незнані обрії, мусила в консеквенції гринести нам гонимі недавньої державності XX ст рччя, підготовляючи ґрунт під новий тип поразенства, тип комуністиз, та піддаючи націю новій пробі модерної „татарської навали“.

Але в усьому цьому упадку власної самобутньої постави, в усій цій розгубленості XIX сторччя є одне незгасне намагання: підкреслити самостійний історичний характер свого народу. Це й є оте національне в літературі того часу, знаходження себе в простому народі, зідання за мкинулим, звеличування козаччини, хоча не державности, шукання щастя в Панславії, хоча не в Панукраїні. А всежтаки таке підложжя української свідомості в загальному ств рило пригідний ґрунт для посьві доктрини, для нас у цілому „неісторичної, антирасової й антинаціональної“, як говорить Липа (Ю. Липа, ор. cit.) — до зашпелення комунізму.

Здоровий український організм зарезував піднесенням температури таки зразу, коли почув у собі діяння ворож х бацилліз, що старалися з силою изгальної зарази обезсилувати наш расовий корінь, наше селянство. Почався смертний бій із чужим інтрузом, що його прикривали, підпомагали, виправдували та захвалювали власні поразенці найгіршого типу, які тільки траплялись на протязі нашої історії. Поразенці почали діяти знову ж із долу та згори. Цілий ряд отих вихоплених із традиційного кола родини та українського дому робітників, сільської босячнї та вічних невдоволенців стали на дорозу не тільки заперечення українства, але й поборювання його, повіривши дешевим гаслам чужої нам науки „про соціальну рівність“. Всі вони повірили передовсім у власне черево, в якому хотіли втопити все ідеальне, все геленське, що стало власністю нашої національної психіки. Як же ж досре знаний нам цей образ простакуватого, неосвіченого малороса, що з ласки москвських панів проліз у партію та, розсв вписав на керівному становищі, дивував усіх нас своєю глупотою, безідейністю, пустословністю і передовсім прислужництвом, показуючи щовинили, що мовою його батьків і їх тепер йому не заборонить говірати, але він сам нею погртжує, бо вона мужча. Це ті, що глухі вже були навіть на слова Шевченка: „Чого ж ви чванитесь, ви, сини сердечної України, що добре ходите в ярі, ще крше, як батьки ход ли?“

Це було поразенство здоу, Традиція інтелектуального поразенства верівки дала нам таких людей, як Шумський, Хвильовий, Скрипник, Крушельницький і т. ін. Дехто схильний уважити цих людей за українських патріотів, малює не націоналістів, які стали жервами московського терору в обороні українства.

Чи так було насправді? Отже чи були вони героїчними, чи тільки трагічними податями? Їхній трагізм каже нам, що вони були не патріо-

тани, але поразеннями, — трагізм, який полягає на вірі в чистий комунізм і на спротиві комунізму російському, трагізм, який не дозволяє зрозуміти, що комунізм може бути тільки російський, а ніякий інший. Їхнє поразенство було в тому, що вони були ідейними комуністами, то значить — вони були би пішли на концепцію федерації з якоюсь іншою комуністичною державою, яка комуністичну ідею реалізувала би „краще“, але все ж таки комуністичну ідею. Хвильовий проголосив клич єдності української літератури з Заходом, але пролетарської літератури. Шумський розбудовував культурно-освітній рух тільки в комуністичному дусі, а що не хотів російських впливів, стягнув на себе назву „націоналістичного контрреволюціонера“. Ідейним комуністом, а національним поразенцем, був також Скрипник, який в „імя ідеї“ почав ліквідувати Шумського та Хвильового й інших, цей Скрипник, за якого викрито „Спілку Визволення України“, який на відчті в Науковому Товаристві ім. Шевченка у Львові оплюгавлював „буржуазну українську інтелігенцію“, який відіграв провідну та найвідповідальнішу роллю в ліквідації тодішньої „націоналістичної україн-

ської контрреволюції“ на культурному фронті. Якщо й йому опісля закинули націоналізм і він не хотів каятись та рятувати себе, бо комуністичну совість мав на правду чисту, й покінчив самозбивством, як що це саме сталося й із Хвильовим, то запитасмо: що мимо цього зворушує нас у трагедії їхньої „ідейної наївності“?

Це, безперечно, їхнє відчуття самотнього організму України. Коли агресія московської раси казала їм перейти межі цього відчуття, вони у своєму поразенстві захиталися та знайшли гідний спосіб протесту, а це вказувало би, що раса яка їх видала — туга, здорова, незмінна і всепритягаюча.

У нас поразенство в бік комунізму набирало більших, або менших виявів; можна тільки сказати, що цього роду явища серед інтелігентів були відокремлені, хоча шкідливі позначки відступницьких тенденцій (очевидно наївно-підсвідомі) можна було почути в таких міркуваннях за склянкою чаю: „Сама комуністична ідея гарна, тільки погане виконання“. Це постава малих дітей, що граються з вогнем, це вже перший крок до поразенства. Але, здається, розквіт інтелектуалістичного поразенства вже врешті скінчився. (Мз).

На північному фронті одна німецька батарея відбила декілька атак большевиків.

Англійська авіація продовжує налету на Мзрарику.

В середній частині Середземного моря затоплено ворожий корабель, один крейсер дуже тяжко пошкоджено.

Політичні вісті з закордону

Давнє порозуміння між Черчилем, а Сталіном

Англійська газета „Дейлі Експрес“ повідомляє, що ще рік тому Черчіль мав звязки з Сталіном. Сталін заключив умову з німцями, маючи всеж таки на увазі пізніше напасти на Європу.

З цього виходить, що Черчіль вже давно мав намір віддати Європу большевикам.

Дипломатичні звязки Фінляндії й Хорватії

Як повідомляють з Гельсінк, тепер вже налашдано постійні дипломатичні звязки між Фінляндією і Хорватією.

Засідання фінського парламенту

Фінський парламент відбув недавно історичне засідання, де президент держави склав заяву про готовість і конечність дальшої боротьби з большевиками.

Фінська преса підкреслює здецидованість Фінляндії боротись аж до кінця та завжажує, що се, що було два роки тому, вже ніколи не повториться.

Тижневий огляд

Зайняття Ростова, посилені акція проти Англії в повітрі та на морі, англійська офензива в Африці, продовження й розширення антикомінтернівського пакту в Берліні, це основні події останнього тижня, що вказують на одностійність і солідарну поставу цілої Європи проти англо-большевицького фронту, де такий тільки існує: на півночі чи на сході, на Атлантику, чи в Африці.

Пересічний читач газети, чи слухач радія, не здає собі справи з кольосальних труднощів, які треба тепер поборювати на фронті. Бої йдуть серед тяжких умовин східної зими, фронт віддаляється чим раз то дальше від основних баз краю, треба налашдувати транспорт на

залізничних ліній, які необхідно звужувати, ворог залишає за собою не тільки спустошення, але й диверсійні банди, що знаходять навіть послух серед шивільного населення, як це мало місце останньо коло Ростова. Большевики ставлять таки розпачливий та завзятий опір, переходячи до протинаступу, зокрема на південному відтинку фронту. В кожному разі Чорноморський відтинок уже зліквідований, у звязку з чим зарисовується розділення цілого фронту на такі відокремлені частини: кавказька, московська, лєнінградська і карельська. Сталінград знайшовся теж у зоні військових операцій. Без уваги на це Рostів є дальшим осозним стратегічним

Повідомлення про бойові дії

Подвиги іспанської „блакитної дивізії“

Блакитна дивізія, яка оперує на північному фронті, дала нові докази своєї бєзздатности. Вона не тільки видержала всі ворожі наступи переважаючих сил ворога, але й розбила тричі сильнішого ворога, забираючи багато полонених та воєнного матеріялу.

Бомбардування Мальти

Як подає Ройтер, в останніх днях Мальта переживала тисячну повітряну тривогу.

Знищений баталіон сов. еліти

На північному фронті розбито один баталіон, що складався з найкращих большевицьких вояків. Він був призначений для операцій на півночі від Ладозького озера на задах німецько-фінського фронту. Серед розпучливої оборони його зни-

щено на березі, частинно на леді озера, де залишилось 1500 убитих.

Загальна характеристика східного фронту

Операції на фронті проходять за пляном. Зеднанням німецької авіації знищено багато ворожих позицій і здобуто військовий матеріял, знищено багато залізничних стайцій, що утруднило постачання для большевиків. Величезні труднощі, які звязані з постачанням, ще раз підтверджують катастрофічне становище большевиків.

На північному-африканському фронті німецькі літаки скинули багато бомб на ворожі бази. Наслідком військових дій перервано багато залізничних сполучень. Підчас налету скинуто багато бомб на одиниці англійської фльоти та ушкоджено декілька британських кораблів.

МИХАЙЛА СТАВНИЧА.

ЧЕРВОНИЙ ВОЛОДАР У ПАВЕЛЧІ

Погідливий ранок 25-го травня. Соняшна, гарна година. Йду до школи.

Нараз помічаю: багато червоноармійців вештається на колгоспному подвір'ї. Якось незвичайна метушня. Вантажні авта, що приїхали сюди недавно, чи може перед кількома хвилинами, — розставились по всіх усяодах. На кожному з цих авт міститься щось доволі велике, якісь лаштунки, але так щільно поприкривані шатровим полотном і залічкозані, доладу й лєпсько замасковані, що людське око не розбере докладно обрисів, ані призначення цих споруд. Метушаться всі робітники колгоспної управи, між ними представник районного партійного комітету з міста. Зайняті вони розквартируванням командирів і війська.

Каже мені иншком один селянин: — До вас сьогодні ввечері приїде на квартиру товариш генерал... На ці слова поринаю думкою в себе й міркую:

Ой, аж така груба „шишка“ знайшлася тут, на селі...

В цій хвилині другий селянин перебивав слова мого розмовця:

— Ні, туди задалеко. Для товариша генерала треба квартири близько, таки тут, у самому осередку села.

Дивлюся знову: бійці розпинають скрізь телефонні дроти. А там далі, на дорозі, багато різних командирів, усі з далековидами. Вони крутяться довкруги села й льорнетують його, головно ж зупиняються оком довше на близьких докошишніх лісах.

Стає мені радісно на душі й думаю:

Чи ж справді „вже“?.. Чи справді „вже“ „щось“ біля нас колотиться... Але ж ані в радіо, ні в газетах не слідно було найменшого ще навіть натяку, щоб хоч сяку-таку

принаймні надію, чи хоча проблєск, іскорку надії можна голубити...

Правда, воно рішуче, з залізною послідовністю, поволі, але зовсім певно йде до „того“, все ж таки трошки ще мабуть треба пождати... Може ще з три-чотири місяці...

Тим часом одне мені цікаве впалає в око, а саме: всі ці люди, так звичайні бійці, як і командири, зовсім не похожі на тих червоноармійців, що їх дотепер я бачила. Вони якісь инакші... Їхній одяг неначе якийсь святковий, самі вони чистіші, кращі, командири мають інтелігентний вигляд.

Думаю так і кажу до одного з селян:

— Дивіться, як „вони“ порядно виглядають...

— А як же... Правда... І це „вони“ не лише в нашому селі розквартируються, — віаповідає селянин, — але й по всіх сусідніх, докошишніх селах, як наприклад у Ямниці, Тязові, Майдані, Угринові Долішньому та Горішньому, Рибні...

Ну, буде „щось“... — доспіваю собі в душі, — „щось“ воно в цьому й є...

І відкілясь, із глибин, із надрів душі, скрито, хильцем, несміливо піднімається жагуче бажання:

Щоб то мерщій, щоб якнайшвидше загуділи гармати, щоб сипнули бомби й розстрожили все і все, бо... жити так, то — краще не жити...

Приходжу до школи, з усмішкою витаю товаришів.

Після цього шепочемо собі вже по кутках на вуха, щоб ніхто з посторонніх не чув, ані бачив:

— Що це має означати?... Невже наближається кінець?...

І так кожен із нас ділиться з другим свіжими звістками, власними міркуваннями, а то навіть усякими сплітками, бо й із цих іноді можна витягти якийсь висновок. Сказано: „В кожній байці є зеренце правди“.

Так то ми щоранку поділяємося густо-часто неймовірними, але правдивими фактами, які де й хто з нас зачув, а які нерідко падають на людину, неначе грім із ясного неба.

Думаю: Побачимо...

(Докінчення буде).

ХРОНІКА

2 ГРУДНЯ 1941

СЬОГОДНІ — вівторок: Авдія, Варлаама. ЗАВТРА — середа: Григорія Декапа. ПІСЛЯЗАВТРА — четвер: Вовед. В. Хр. Пр. Бог.

Адміністративний поділ Дистрикту Галичина

Адміністративний поділ Галичини становлять повіти (Крайзе) і округи (Бєспірке). Кожен повіт має свої округи, а саме:

- Повіт: Березани — його округи: Березани, Бучач, Підгайці.
Повіт: Городенка — його округи: Городенка, Товнач.
Повіт: Городок — його округи: Городок, Яворів.
Повіт: Дрогобич — його округи: Дрогобич.
Повіт: Золочів — його округи: Золочів, Броди, Перемишляни.
Повіт: Калуш — його округи: Долина, Калуш.
Повіт: Камінька Стр. — її округи: Камінька Стр., Радехів, Сокаль.
Повіт: Коломия — її округи: Коломия, Косів, Снятин.
Повіт: Львів-місто — її райони: німецька, українська, польська, жидівська.
Повіт: Львів-повіт — його округи: Бібрка, Жовтва, Львів-повіт.
Повіт: Рава Руска — її округи: Авбачів, Рава Руска.
Повіт: Самбір — його округи: Самбір, Турка.
Повіт: Станіславів — його округи: Деятин, Надірна, Рогатин, Станіславів.
Повіт: Судова Вішня — її округи: Мостиська, Рудки, Судова Вішня.
Повіт: Стрий — його округи: Жидачів, Стрий, Ходорів.
Повіт: Тернопіль — його округи: Скалат, Тернопіль, Терембала, Збарж, Зборів.

Нова цінна книжка

Появилася цінна книжка відомого українського історика проф. Дмитра Дорошенка... Die Ukraine und das Reich. Neun Jahrhunderte deutsch-ukrainischer Beziehungen...
Книжка складається на XI розділів із такими заголовками:
I. Найстарші відомості німецьких хронік про Київську Русь-Україну.
II. Українська Україна XVII-го й початку XVIII-го ст. в німецькій літературі.
III. Україна XVII-го ст. в німецькій літературі, історії, а також оповідях і т. ін.
IV. Німеччина і подорожі та статистико-географічні описи України в другій половині XVI і ст.
V. Україна в німецькій літературі XIX ст.
VI. Україна в українській справі в німецькій науці та публіцистиці новітнього часу до виходу світової війни.
VII. Світова війна.
VIII. До виходу світової війни.
IX. Українське народне життя в українській народній поезії в німецькому доробі.
X. Українська література в німецькомуніверситеті.
XI. Україна в німецькому письменстві.

Які простори здобула Німеччина

Німеччина до світової війни (1914—1918) обіймала простір 540.857 км², а в 1933 р. після анексії Австрії та частини Польщі її територія мала всього 458.788 км². Тепер після Німеччина А. Гітлера займає простір 730.95 км² на яких живе 15 і 1/2 мільона людей як авіано, Німеччина за військом Швайцарії, Португалії, Еспанії, Швеції та Фінляндії здобула собі переможною армією майже цілу Європу. Пригалять-о і дим величезним простором, що їх здобула Німечська Армія. Ділянка займає 49.0 км² простору. Норвегія — 322.508 км², Франція — 501.82 км², Голландія — 34.101 км², Бельгія — 3.504 км², Данія-Сибург — 12.50 км², а крім того до 22. XI 1941 р. здобула на сході 1.791.000 км² і 35.000 км² у Карелії — отже разом 2.718.783 км². Коли до того додати територію колишньої Німеччини 730.85 км², то Німеччина має владу над величезним простором в Європі, що обіймає 3.448.835 км. кв.

Вписи до українських жіночих фахових шкіл у Станіславові. Вв-ся до українських жіночих фахових шкіл у Станіславові переводить Дирекція від дня 26 листопада до дня 6 грудня ц. р. Щодня від год 9—13, в ш-льн-му будинку при вул. Альфреда Роземберга ч. 9 (давня Клінінська). Мисмо 4 тижні шкіл.

1) Однорічна школа сільського домашнього господарства (для дочок селян), до якої може бути прийнята жіноча молодь української національності в віці від 14 до 18 років життя, що покінчила 5-ту класу народної школи.

2) Однорічна школа домашнього господарства (для дочок міщан), до якої може бути прийнята жіноча молодь української національності в віці від 14—18 років життя, що покінчила 7-му класу народної школи. Покінчення школи дає кваліфікацію до ведення сільсько-господарських підприємств та вивчення ремесел в ремісничих школах, або вивчення в підприємств громадського харчування в інтернатах.

3) Дворічна школа домашнього господарства, до якої може бути прийнята українська жіноча молодь, що має закінчені в-ші класи середньої школи (8—10, VI—VII). Граніца ві-у від 16—24 літ життя. Закінчення цієї школи дає кваліфікацію до ведення інтернатів, пансіонів, підприємств громадського харчування та інших класів кандидток на і-страторок і вчительок домашнього господарства.

4) Однорічна кравецько-близнярська школа, до якої може бути прийнята українська жіноча молодь, що має покінчену 6-ту класу середньої школи у віці 14—19 літ життя. При школі є інтернат.

Зарядження в справі обмеження побугу жидів у дистрикті Галичина. На мурях міста Станіслав-ва прийнято зарядження губернатору дистрикту Галичина з дня 1 вересня 1941 р. такого змісту:

§ 1. Жидам, що живуть у дистрикті Галичина зобов'язано є хочаб тільки хазяєву залишнина місця замешкання. За місце замешкання вважається ту міську, або сільську гр. маю, де жид має своє місце осідку, або постійного перебування. Обмеження першого усуну не мають приворювання в винаймах публічного інтересу, або особисті потреби, а також такі, коли жид, залишаючи своє місце з-м шляху, виконує свої законний обов'язок праці, або виключно з метою величезних витрат, якщо він займається ним за дозволом. У цьому останньому випадку жид мусить мати важний письменний дозвіл губернатора дистрикту Галичина, а то Відділу Внутрішньої Адміністрації.

§ 2. На винятки від постанови § 1, уч. 1, може дозволити — на окреме прохання — приїжджий Окружний Ст. рота, чи то пак за вичучених округ мі-та Львова територій — міський Староста у Львові.

§ 3. Хто не перестерегтиме цього зарядження, суду в карній виваченню до 3 місяців і грошовою карою до 1000 зол., або однією з цих кар у місці, або поруч цих кар можл. зарядити приміщення в теорії праці, належить до Окружних Старостів, а гладою Міського Староста у Львові.

§ 4. Це зарядження входить у життя з днем 5 вересня 1941 р.

Завдання освітлення. Зачуваємо, що міська освітлення має вже дуже мало витрат, якого запаси ледве чи вистачать до нового року. З огляду на транспортні труднощі годі сподіватися, що вугілля задовольно буде доставлено. Стоїмо перед перспективою, що дуже тяжкі способи освітлення кімнат не так легко в увазі на брак свічок і хазяєву буда би як тепер далеко посушено освітлення при живанні електричного світла, а саме освітлювати по ам з однією кімнатою, вилучив за сильні жарівки, пізно вночі закінчити освітлення і вчасно йти спати.

Що вв-ноці заощадити світло, дуже важливо було би початок бурових і кранничих занять, припинити ці школами.

від год 9-ої уранці — та при одноразовому урядуванню — кінчити її перед сумерком. Таким робом можна б заощадити багато кількості електричної струї. Ця справа була вже порушувана перед Окружним Українським Комітетом. Варт, щоб і комитентні чинники призадумались над цим.

Т. Ф. Школу деревного промислу відкрили в Коломи-ї. Вона має відділи: столярський та будівельний. Для учнів є бурса.

Боротьба з плимистим тифом. (ти) — Останніми часами траплялось кілька випадків плимистого тифу. Щоб ця хвороба не стала епідемією, треба пам'ятати, що боротьба з нею обов'язує не лиш лікарів та лікарні, але й ціле громадянство. Одним з найважливіших засобів у боротьбі з цією недугою є чистота. Скоро можна припинити її поширення також у цей спосіб, що відокремити хворих від здорових.

Додатний або від'ємний вплив на розвіє недуги мають не лиш зовнішні умовини (чистота, санітарні улаштування, лікарська поміч), але також фізичний устрій людини, її відпорність, вік, нахал. Але в краях де люди живуть по приписам гігієни та дбають про добрі санітарні умовини, пошесні недуги не поширюють-ся, бо не мають сприятливого підлоги.

В сьогоднішніх часах пошесна недуга має сприятливі умовини до поширення, ніж пі часи мари. Це вин-гає тим більшою старожністю громадянства. Воно мусить тісно співпрацювати з міропідданами чинниками й поможти їм побороувати недугу уже в самих початках. У цій боротьбі громадянство найкраще допоможе в цей спосіб, що буде дбати за чистоту тіл, мешкання, білля, одягу. (а ч.)

В Коломиї продають кооперативні одяги у тих сел-ях, що виконали обов'язок здачі контингенту.

У Львові вкрадало на торговельних площах завадки зарядженням влади в справі створення жидівської дільниці. Сегдня приїжджують до міста із своїми продуктами та продають їх зрідшим по приписаним урядовим цінам.

Українська Поліція просить на руках червоної опаски з написом «Генерал-Губерніа».

Як купити машину до писання? На підставі розпорядку Г. Губернатора, виданого у ч. 107 Денника Розпорядків, від 1 XI, п. р. машини до писання можна купувати або позичити приватними особами лиш за картками. Продавцям і торгівцям у Г. Губернаторстві вільно продавати й винаймати машини лиш за картками. Картки видає уряд Господарня Залізаю і Сталю в Г. Губернаторстві.

Заяву про видачу картки слід складати в Головної Групи Промислової Господарки (Гавтгруппе Гевербейхе Віртшафт) при Окружній Палаті для загальної і осподарня (Дистриктам-р Фір ді Гавтвіртшафт). Заяви слід складати на урядовому формулярі. При замовленні картку треба зложити в торгівця. (а ч.)

Спростування у нашій газеті з дня 25 листопада, ч. 26, н. 5 тій сторінці, у спіску пер-ймен-них вулиць, траплялась похибка. У 14-тій рядку агорі агала його списку вулиць, треба читати замість: Альбрехта, Альберта (Руда), а дальше за текстом.

Від Редакції

Просимо надсилати до нашої газети дописи (побажані дописи з округи) на адресу: Редакція газети «Українське Слово» в Станіславові, пл. Горст-Весель 2.

Адміністрація газети «Українське Слово» приймає всякі оголошення в годинах 9—15. Адреса: пл. Горст-Весель 2.

Від Адміністрації

Всіх пер-дплатників «Українського Слова» просить подати свою адресу до Редакції — Станіславів пл. Горст-Весель 2.

Адміністрація газети «Українське Слово» пошукує за гинзгородою кольпортерів на повті і се на. Адреса: Станіславів, пл. Горст-Весель 2.

АДВОКАТ Осип Е. Бойчук відкрий канцелярію в СТАНИСЛАВОВІ, вул. Г. ГЕРІНГ (Голушовського) 28. II. тел. 15-31.

АДВОКАТ Д-р Ярослав Шипайло переїс канцелярію з Коломиї до СТАНИСЛАВОВА, вул. А. Гітлера 11а I. пов. (біля «Ганзи»).

ПОВІДОМЛЕННЯ Станіславівська нотаріальна канцелярія перенесена на вулицю А-ра Лаша (раніше Сибєського) ч. 11.

Графологічний куток Хто з наших читачів бажає піддати своє писмо графологічній аналізі — хай прише до редакції прібку відручного письма на нелінійованому папері, заподасть свою статі і вік та підпише прі роком. Оплату в сумі 5 зол. можна залучити поштовими значками.

УВАГА! Довголітній фахівець із ділянки фарб і домашньо-господарських приборів —

Володимир Борисюк відкрий у Станіславові, в Ринку ч. 30. МАГАЗИН із:

ФАРБАМИ, ЦІТКАМИ, ВАПНОМ, ГІПСОМ, ШЕВСЬКИМИ ПРИБОРАМИ та інш.

Ласкаво поручає свої услуги Громадянству! (4-7)

ПЕРШОРЯДНА РОБІТНЯ ФУТЕР Бибик Михайло ВУЛ. АДЛЬФ А ГІТЛЕРА Ч. 10. ВИКОНУЄ ВСЯКІ ФУТРОВІ РОБОТИ.

Дрібні оголошення Загублений документ у жовтні ц. р. в селі Імниці, а саме: довідку, видану Окружним гареством у Станіславові начальником громади в Ямниці на прізвище Караванович Антін — уне-важню. 310 1-1.

Розшукую Мікуцького Олександра літ 20, арештованого в Станіславові НКВД-істами в жовтні 1939 р. та про-паваючого без вісти.

Ласкаві відомості: Варшава, вул. Новоградок. 46, Мікуцький Гришард. 277 (4-7)

Розшукую Золотницького Олександра арешт-ваного НКВД в Коломиї в березні 1941 р. та проваваючого без вісти.

Ласкаві відомості: Станіславів, Губернаторська 7, Золотницький Яр слак. (5-10)

Відповідальний редактор: Дмитро Грегалинський. Друч і Видавництво: Українське Видавничтво часописів і журналів для дистрикту Галичина Львів.

Редакція й Адміністрація: Станіславів, пл. Горст-Весель ч. 2. телефон ч. 17-28 і 16-53.

успіхом на південному фронті. Зайняття Солнечноргорська, залізничної станції, 50 км. на північний захід від Москви, вказує на послідовне й уперте просування німців довкруги Москви, без огляду на сильні укріплення та завязаний сир. Якщо в повідомленнях Верховної Команди говориться скромно тільки про територіальні здобутки, без заподання місцевостей, то ми знаємо, що це значить. Це значить, що німці йдуть уперед і що вони більше роблять, як говорять. Ленінград надарно намагасться прорвати перстеня окруження. Фіни весь час атакують залізничну Мурманську лінію.

Большевицькі втрати, подані в останньому часі звітним Верховної Команди за час від дня 22-го до 27-го листопада ц. р. виносять 208 літаків і багато розбитих авт та залізничних вагонів, тоді, як німці втратили за цей час тільки 24 літаки.

Школи, яких ми вже давно потребували

Сніго розляктовано по місті та по селах нашої округи оголошення про вивес дозвілених фахових шкіл-однорічної господарської для сільських дівчат, дворічної господарської для міських дівчат, дворічної кравецько-біляницької та дворічної господарської для учениць двох найвищих клас середньої школи.

Ці школи — поза тим, що мають величезне значення, так сказати би, для власного життя дівчат — зазначають своїм абсолютним чи то крайнім умовини екзистенції, чи то навіть верстат праці.

Перейдім ці всі школи по черзі:

Однорічна школа для сільських дівчат. Вона подає в першій мірі ті всі відомості, що потрібні сільській господарці. Однаково ж у програмі при цьому уявлено в значній мірі городництво, годівля худоби та дробу. Як годівля худоби, так і дробу має в наших умовинах чимале господарське значення, бо дає значну частину доходу господарства і в підручній касовій господарці. Також городництво має в нашій окрузі велике значення з огляду на наявність гарного ґрунту збуту на городовину, яким є Станіславів та літницька долини Пруту й обидвох Бистриць, що рік-річно споживали дуже багато городовини й дробу. Через це господарина, що вміло ходитиме коло городу, потрапить витрати з нього значно більше, ніж із поля. Тому то ця школа має велике значення не тільки для дівчат із багатих родин, але в іще більшій мірі для дівчат бідних, які при вмільній господарці можуть витрати з малого господарства чимало, оскільки звернуть бачну увагу на городництво та птахівництво.

Вказаним було би тільки в програмі звернути велику увагу на годівлю полуниця, яка в нашій окрузі становить гарне джерело доходу, на плекання ягдних куців та на годівлю криликів, які мають величезне значення для поправки відживленія села, а надто дають цінні шкірки та вовни (ангора).

Про кравецько-біляницьку школу не приходится багато говорити. Вона, крім того, що дає відомості, потрібні для кожної господарки, дає змогу поєднати професійно кравецтво, чи біляництво. Бажанням тільки було би, щоб для дівчат, які бажають із кравецтва, чи біляництва зробити своє заняття, додати принаймні ще один рік навчання.

Надзвичайно важке значення мають школи; господарська для міських дівчат та дворічна школа домашнього господарства.

За останній тиждень зміцнилася німецька акція проти Англії з повітря й на морі, про що свідчить кількість збитих літаків, затоплених кораблів та бомбардованих об'єктів.

В Африці розпочався довго приготуванням та з великою кількістю військ ведений наступ англійців. Наступ успішно відпирають німецько-італійські частини, при чому англійці втратили багато полонених і воєнного матеріалу. Найсильніший натиск іде в напрямі Тобрука. Самі англійські урядові чинники та преса оцінюють дотеперішній перебіг випадків критично.

Цього тижня Європа ще раз заманіфестувала та підкреслила своє непохитне становище в боротьбі з комунізмом продовженням антикомуністичного пакту з 1936 року на дальших 5 років, та поширенням його на цілий ряд держав, що приєдналися до нового порядку.

Непотрібно вже згадувати про це, яке значення має у нас, при нашому браку фахових учительських сил, виникла кадрів інструкторок та вчительок домашнього господарства.

Поза тим обидві ці школи дають нам персонал, такий конечний для того, щоб ми могли захопити в наші руки готеларство. Дотепер ця ділянка була для нас чужа. Як по всіх готелях (гостиницях), каварнях та ресторанах по містах, так і по всіх пансіонатах та сенаторіях у наших кліматичних місцевостях, а не треба нагадувати про це, що такі літницьа, як Ворохта, чи Микуличин — навіть в умовинах польської господарки — готели протягом одного сезону по 8—10 тисяч літників (був увесь персонал, як керівний, так і обслуговувачий: покоївки, кельнери, кухарки, порт'єри і т. д.) виключно польський, або жидівський, а наші люди сповняли роль найнижчого обслуговуючого персоналу.

Обидві згадані школи дають нам змогу у відносно короткому часі вивести кадри, що дозволили би нам захопити в наші руки готеларський промисел, такий важкий для нашої округи під господарським оглядом.

Бажанням тільки було би zorganizувати для учениць, що бажають посвятитися праці в готеларському промислі, практику під час навчання в місцевих гостиницях, ресторанах, гуртожитках і т. д. та вакаційну практику по кліматичних місцевостях (для учениць дволітнього курсу навіть по кращих живцях — курортах) у Німеччині, Словаччині і т. д.

Однаково ж, щоб одоліти господарські школи дозволили краще абсолютним працівникам в готеларстві, треба конечно впровадити в програму курс німецької мови в тих границях, що міг би дати змогу порозумітися з гістьми німцями.

Вказаним є, щоб до тих усіх шкіл вивисувалися не лише дівчата з міста, але й сільські дівчата, зокрема з гірських місцевостей, загалом усі, що бажали би посвятитися праці в готеларстві.

Супроти того, що всі згадані школи заповнюють прогалину, так боляче в нас відчувати, — треба сподіватися, що в часі вивисів до дня 6 грудня ц. р. зголосяться кандидаток навіть більше, як школа може прийняти та що не повторяться такі сумні явища, як із музичною школою, до якої майже зовсім не зголошувалися українці учні.

Т. ФРАНКО

ЕКОНОМІЯ СИЛ

Економія сил має дуже велике значення в житті особистому, суспільному, національному й державному. Нормальна людина вже з уродження має нахило ошадно зуживити свої сили, йти по лінії найменшого опору та всякими способами полегшувати собі працю не лише фізичну, але й духову.

Люди винайшли й далі винаходять різні машини, щоб лише полегшити працю, зробити її вигіднішою, кориснішою. І в цьому полягає цілий поступ людства, щоб якнайбільшим зусиллям добиватися якнайбільших успіхів.

Противною до економії сил є нерациональна їх витрата. Найкращим зразком великої розтрати сил і неекономічної господарки є сама природа. Сонце без ніякої на вид користі висилає в простір колосальні кількості тепла, світла, а навіть власної субстанції. На нашому глобусі пропадає безліч сил природних і штучних, живуть усілякі не потрібні рослини й тварини та чим більше драгтя, тим сильніше розмножуються, розуміється коштом літших і вище розвинених гатунків, чи одиниць.

У державному житті економічна витрата сил тяжко мститься й звичайно найкоротшою дорогою провадить державу до упадку. Всі ще добре пам'ятають, скільки сил витратувала Польща на безглузду боротьбу з великими групами власних громадян, званих чомусь національними меншостями, хоч українці, білоруси, частинно й німці, були великими на своїй території більшостями. Скільки то грошей і людських сил (та й кінських) пішло на латинізацію, польонізацію, колонізацію, на розмноження „шляхти“, „стшельцув“, поляків-грекокатоліків, на службу безпеки, тайників, провокаторів і вся та шістьсотлітня робота, витрата сил і коштів — як нині вже виразно видно — ісові на чоботи придалася й пішла на марне. Не навчені сумним досвідом сусіда, большевики пішли на ще більшу марнотратність сил і коштів — із 60-ти

народів завзалися створити, один неіснуючий радянський нарід, із тим, щоб він колись став російським. Ті, що противилися здійсненню тієї безглуздой большевицької ідеї, що чинно, або пасивно вступали проти жидо-комуні, були масово арештовані, вивожені, заслані, виголоджували й знову ж надаремне. Під ударами побідницької німецької армії та союзних військ на наших очах розпадається большевицька тюрма народів і є надія, що глоблені до сьогодні нації в новій Європі заживуть напівсамостійним життям. Трудніше буде вигубити большевицькі навики й змінити ментальність людей.

Тут хочу звернути увагу на деякі разчі приклади неекономічної господарки большевиків. Найбільше сил витрачали большевики на пропаганду, оперту на лівий, або маскований брехні. Тій цілі служила велетенська література, нині придатна хіба на підпад, або макулатуру, й безперестанні мітинги, пусті балачки. Того треба дуже дбайливо оминати. Неправда, це не про-світа! В пресі, в книжках треба подавати чисту правду.

Дальшою болячкою большевицької практики були безконечні засідання, наради, обмірковування, анкети, статистики й подібні балагульства. Для маловажних справ скликувано раз-у-раз „важні“ конференції, з сакрального членів наради: починали все з більшим або з меншим запізненням, вибирали президію і розвалювали справу, що самі по собі нюха табаки не варт. Пристрашному балагані цілоти державного життя, жадало дуже подрібних анкет, життєписів, пересадно точних статистик, обчислень, відвідування, успішності, плянових графіків і подібної ерунди. Той хлам і таку практику ми мусимо без жалю викинути.

Не безконечні засідання, але праця, не дискусія, але приділ згори, залежно від студії, адібностей і придатності даної одиниці. Без економії сил наша справа ніяк не піде успішно.

Наслідки недозволеної торгівлі

Коли хтось купує харчі чи взагалі якінебудь товари в недозволений спосіб за високу ціну, то робить це з кривдою для загалу. Такі одиниці — це несусильні типи й їх мусить постигнути кара.

Справа ця та приділів, контингентів і харчевих пайок є докладно виврацьована і вповні може вдоволити всіх, як лиш загал буде слухати розпорядків і поступатиме згідно з інструкціями влади. Цьогорічний збір усіх земних плодів є точно обчислений і влада знає докладно, скільки приділити для кожного громадянина. Вона не може байдуже глядіти, як населення цехтує й зарядження, бо коли вона дозволила б на необмежену торгівлю харчевими продуктами, напр. хлібом, то це довело б до цього, що приваси зерня й муки скоро вичерпалися б і настав би голод. Щоб до цього не допустити видає влада необхідні зарядження, які забезпечили б прохарчування всіх громадян. Тому хто купує харчі в недозволений спосіб, робить кривду загалові, видирає ближньому його пайку. Сам має зобов'язати, а другого хоче позбавити навіть цього, що йому належеться. Таке купування поза приділами доводить до цього, що харчі замість йти до магазинів, мандрують у комори поодиноких людей, що мають багато грошей. В цей спосіб приваси є менші, ніж могли б бути, а в слід за цим меншають харчові приділи. Ціла вина обтяжує одиниць, що купують харчі поза приділами та тих, що ці харчі продають у недозволений спосіб. (Як).

Поширюйте

наш часопис!

Хто має право прийняти учнів на ремісничу практику

Право приймати на науку й керувати практичною освітою територія мають тільки особи, що посідають майстерський ліцільом, або академічну технічну освіту. Найперше мусить признати, що варстат праці підходить для освіти учнів. Абсолютно технічних шкіл, шкіл на майстрів, а також шкіл орнаментальних і артистичного промислу, якщо в часі найменше 8-річному провадять самостійно варстат праці, мають в основному теж право на освіту учнів. Право це мають також ремісники, які — правда — не склали майстерського екзамену, але посідають промислову довідку, видану на підстав австрійського промислового закону й обов'язуючої на терені галицької округи до дня 16 грудня 1927 р., це до часу, коли вийшов у життя польський промисловий закон.

Науку ремесла можна відбутися також у фабричних підприємствах під керівництвом осіб, що мають згадану кваліфікацію, або в професійних школах.

Час науки ремесла тривав в основному 3—4 роки. В тому часі термінової повинен відвідувати доповнюючу ремісничу школу, бо не може бути допущеним до екзамену на челядника не посідаючи довідки закінчення школи.

Прохання про допущення до екзамену на челядника слід скласти тільки до Ремісничої Палати (Львів, Гандельштрассе ч. 5. П'яв., давніше вул Булярда), додаючи такі прилучи: життєпис, свідоцтво покінчення доповнюючої школи, свідоцтво покінчення наук ремесла та 2 фотознімки. Реченець екзамену подається в найближчому часі.

М-р РОМАН ВЕРЕС.